

УДК 811:37.02

Іванова Інна Леонідівна, Коршенко Анатолій Євгенович
Харківський національний університет внутрішніх справ
(Харків, Україна)

**НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ МЕТОДІВ
ВИКЛАДАННЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОСТІ В РОБОТІ МАЙБУТНЬОГО
ПРАВООХОРОНЦЯ**

В статті наведено деякі критерії, які слід враховувати при використанні сучасних методів навчання. Наголошено, що метою навчання

іноземної мови у вищій школі є оволодіння курсантами комунікативною компетенцією. Надано склад комунікативної мовленнєвої компетенції. Зазначено основні принципи, на яких базується організація процесу вивчення іноземної мови.

Ключеві слова: знання та уміння, новітні методи викладання, комунікативна компетенція, мотивація, професійно-орієнтоване навчання, сучасні освітні технології, основні принципи, мовленнєва діяльність, комунікативний підхід.

*Иванова Инна Леонидовна, Коршенко Анатолий Евгеньевич
Харьковский национальный университет внутренних дел
(Харьков, Украина)*

**ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ НОВЕЙШИХ
МЕТОДОВ ПРЕПОДАВАНИЯ КАК ЗАЛОГ УСПЕШНОСТИ В РАБОТЕ
БУДУЮЩИХ ПРАВООХРАНИТЕЛЕЙ**

В статье приведены критерии, которые следует учитывать при использовании современных методов обучения. Отмечено, что целью обучения иностранному языку в высшей школе является овладение курсантами коммуникативной компетенции. Предоставлено состав коммуникативной речевой компетенции. Указаны основные принципы, на которых базируется организация процесса изучения иностранного языка.

Ключевые слова: знания и умения, новейшие методы преподавания, коммуникативная компетенция, мотивация, профессионально-ориентированное обучение, современные образовательные технологии, основные принципы, речевая деятельность, коммуникативный подход.

*Ivanova Inna L., Korshenko Anatolii Ye.
Kharkiv National University of Internal Affairs
(Kharkiv, Ukraine)*

**FOREIGN LANGUAGE TEACHING USING NEW METHODS AS THE FUTURE
SUCKSESSFUL WORK GUARANTEE OF THE LAW ENFORCEMENT OFFICER**

The article deals with some criteria that should be taken into account while using modern methods of teaching. It is stressed that the aim of foreign language studying at higher school is the communicative competence mastering by the cadets. Composition of communicative speech competence is given. Basic principles which are the ground of the process of foreign language study organizing are marked.

Key words: knowledge and ability, newest methods of teaching, communicative competence, motivation, professionally-oriented teaching, modern educational technologies, basic principles, speech activity, communicative approach.

Невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх правоохоронців є вивчення іноземної мови, яка є важливою частиною

сучасного ритму життя. Вивчення іноземної мови достатньо важке завдання, яке потребує значних зусиль, але є запорукою вдалої майбутньої кар'єри курсантів. Раціональне та вмотивоване використання методів навчання на заняттях з іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже педагогіка є і наукою, і мистецтвом одночасно і тому підхід до вибору методів навчання ґрунтується на творчості педагога.

Досягнення високого рівня викладання іноземної мови вимагає від викладача знань та умінь використання в своїй роботі новітніх методів викладання, спеціальної навчальної техніки та прийомів, що дозволяє оптимально підібрати той чи інший метод відповідно до рівня знань, потреб та інтересів курсантів. Використовуючи сучасні методи навчання, слід враховувати наступні критерії:

- розвивати у курсантів бажання практичного вживання іноземної мови, створюючи атмосферу, в якій вони будуть почувати себе вільно і комфортно;
- заохочувати курсантів, з метою поліпшення мотивації вивчення іноземної мови;
- стимулювати інтереси курсантів, для доведення значення знання іноземної мови та вміння застосування її на практиці;
- стимулювати мовні, когнітивні і творчі здібності курсантів;
- створювати ситуації, в яких викладач не є центральною фігурою, тобто, курсант повинен усвідомити, що вивчення іноземної мови пов'язано з його особистістю і інтересами, а не з прийомами і засобами навчання, які використовує викладач;
- навчити курсантів працювати над мовою самостійно на рівні їх фізичних, інтелектуальних і емоційних можливостей;
- передбачати групову, індивідуальну та колективну роботу в аудиторії, стимулюючи таким чином активність курсантів, їхню самостійність та творчість.

Оскільки на сучасному етапі метою навчання іноземної мови у вищій школі є оволодіння курсантами комунікативною компетенцією, яка дозволяє реалізувати їхні знання, уміння та навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань у реальному житті, слід пам'ятати, що такі прийоми навчання, як просте зазубрювання, бездумне вивчення напам'ять текстів іноземною мовою не матимуть позитивного впливу на освіту та майбутню професійну діяльність. На основі якісного сучасного автентичного навчального матеріалу курсанти мають бути підготовлені для свідомого використання іноземної мови у подальшому житті та професійній діяльності. Адже зараз однією з провідних вимог роботодавців є якісне знання іноземних мов. Якісна мовна підготовка курсантів не можлива без використання сучасних освітніх технологій. Основними сучасними освітніми технологіями навчання іноземної мови є професійно-орієнтоване навчання, застосування інформаційних і телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами, дистанційні технології навчання, використання Інтернету, тощо.

Добре відомо, що організація процесу вивчення іноземної мови базується на таких основних принципах:

- принцип практичної спрямованості та оптимальної достатності, що полягає у відповідності змісту та обсягу навчального матеріалу практичним потребам професійної діяльності;

– принцип науковості, що полягає в організації вивчення іноземної мови з використанням досягнень сучасної науки, передових інформаційних технологій, якісного науково-методичного забезпечення та науково-обґрунтованих методик і технологій навчання іноземної мови;

– принцип системності, що полягає в організації процесу вивчення іноземної мови на основі єдиної нормативної бази, чітко визначених кількісних та якісних потреб, координації заходів, структуризації мовних курсів за рівнями підготовки та спеціалізацією, стандартизації змісту навчання і контролю ефективності підготовки;

– принцип послідовності, що полягає у базуванні кожного наступного ступеня навчання на досягнутому рівні попереднього ступеня;

– принцип автономності, що полягає у визнанні необхідним елементом мовної підготовки на всіх її етапах систематичної цілеспрямованої самостійної роботи для підтримки раніше досягнутого мовного рівня та досягнення вищих рівнів.

Основою організації процесу навчання іноземної мови на сучасному етапі мають бути Рекомендації Ради Європи, згідно яких викладання іноземної мови мусить базуватись на спільних для всіх країн Європи цілях, змісті і методах навчання, маючи за мету досягнення загально-рекомендованих кваліфікаційних рівнів, які забезпечують спілкування та ефективність дій у межах європейського простору. Вивчення, викладання та оцінювання рівня засвоєння іноземної мови мають відповідати загальному баченню використання та вивчення рідної мови. Організація процесу вивчення іноземної мови має бути діяльнісно-орієнтованою, бо і користувачі мови, і ті, хто її вивчає, є, насамперед, соціальними агентами, або ж членами суспільства. Вони мають виконувати певні завдання, що необов'язково пов'язані з мовленням, у певних умовах, специфічному оточенні та в окремій сфері діяльності. В той час як мовленнєві завдання виконуються у межах різних видів мовленнєвої діяльності і є складовою частиною ширшого соціального контексту і лише він здатний надати їм повноцінного значення. Будь-яка форма використання та вивчення мови включає в себе дії, що виконуються особами, які в ролі окремих індивідів чи соціальних агентів розвивають ряд компетенцій, як загальних, так і комунікативних. Сформовані компетенції використовуються у різних контекстах залежно від різних умов та різних потреб для здійснення різних видів мовленнєвої діяльності, пов'язаних як з загальними темами, так і з темами у специфічних сферах.

Однією з основних мовленнєвих компетенцій є комунікативна мовленнєва компетенція. Комунікативна мовленнєва компетенція складається з лінгвістичних, соціолінгвістичного та прагматичного компонентів. Лінгвістичні компоненти включають лексичні, фонологічні та синтаксичні знання і вміння та інші системні параметри мови, незалежно від соціолінгвістичного значення їх варіантів та від прагматичних функцій їх реалізації. Соціолінгвістичний компонент стосується соціокультурних умов користування мовою. Через чутливість до соціальних конвенцій, тобто правил ввічливості, норм, які регулюють стосунки між поколіннями, статями, класами та соціальними групами, соціолінгвістичний компонент пронизує весь процес спілкування між представниками різних культур, навіть тоді, коли його учасники часто не усвідомлюють цього. Прагматичний компонент пов'язаний з функціональним

живанням лінгвістичних засобів, тобто продукуванням мовних функцій, актів мовлення, тощо.

Найважливішою характерною рисою комунікативного підходу є використання автентичних матеріалів, тобто таких, які реально використовуються носіями мови. Мовлення взаємодія курсантів може проходити як за співучастю викладача, так і без неї, з використанням найрізноманітніших форм: пари, тріади, невеликі групи, вся група. Курсанти оволодівають усіма чотирма видами мовленнєвої діяльності на усіх рівнях при обмеженому використанні рідної мови. Об'єктом оцінки є не тільки правильність, але й швидкість дій. Для досягнення комунікативної компетенції, комунікативних вмінь, сформованих на основі мовних знань, вмінь і навичок, викладач іноземної мови має використовувати новітні методи навчання, що об'єднуються комунікативними та пізнавальними цілями. Інноваційні методи навчання іноземних мов, які базуються на гуманістичному підході, спрямовані на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу, створюють передумови для ефективного поліпшення навчального процесу у вищих навчальних закладах. Основними принципами сучасних методів є рух від цілого до окремого, орієнтація занять на курсанта, цілеспрямованість та змістовність занять, їх спрямованість на досягнення соціальної взаємодії при наявності віри у викладача в успіх своїх курсантів, інтеграція мови та засвоєння її за допомогою знань з інших предметів. Сучасна комунікативна методика пропонує широке впровадження в навчальний процес активних нестандартних методів і форм роботи для кращого свідомого засвоєння матеріалу. У практиці виявили досить високу ефективність такі форми роботи як індивідуальна, парна, групова і робота в команді. Інтерактивні методи навчання надають можливість вирішувати комунікативно-пізнавальні завдання засобами іншомовного спілкування. Інтерактивне навчання можна визначити як взаємодію викладача і курсанта в процесі спілкування та навчання з метою вирішення лінгвістичних і комунікативних завдань. Інтерактивна діяльність включає організацію і розвиток діалогічного мовлення, спрямованого на взаєморозуміння, взаємодію, вирішення проблем, які є важливими для кожного із учасників навчального процесу. В процесі спілкування курсанти навчаються вирішувати складні задачі на основі аналізу обставин і відповідної інформації, висловлювати альтернативні думки, приймати виважені рішення, приймати участь у дискусіях, тощо. Переваги цього полягають в тому, що курсанти вдосконалюють навички усного мовлення та долають страх перед помилками, але, на жаль, при цьому не надається належної уваги якості мови.

Таким чином, можна зробити висновок, що навчання іноземної мови з використанням новітніх методів викладання у вищій школі, що є запорукою успішності в роботі майбутнього правоохоронця, залежить від бажання і здатності викладача скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо гуманістичного підходу у навчанні. Методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на гуманістичному підході, допомагають розкрити творчий потенціал курсантів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу, вихованню толерантних громадян суспільства, майбутніх свідомих патріотів нашої країни.

Список використаних джерел та літератури:

1. Кашлев С. С. Технология интерактивного обучения. – Мн.: Белорусский верасень, 2005. – 176 с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
3. Крючков Г. Болонський процес як гармонізація Європейської системи вищої освіти. // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2004.
4. Millrood, R. English teaching methodology / R. Millrood. – Moscow:Drofa, 2007. – 253 p.
5. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. Учебное пособие для педагогов вузов и институтов повышения квалификации / Г.К. Селевко. - М., 2008.